

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

Journal of Administration and Social Science Review

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลัก รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาและปรัชญา ตลอดจนงานทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2730-3187 ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1: 22561 มีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 2 ฉบับ

บรรณาธิการ

นางสาวสุธามาศ สุขไมตรี

กองบรรณาธิการ

พระเมธาวิเชียรสร, รศ.ดร.

รศ.ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์

ผศ.ดร.สมบุรณ์ วัฒนนะ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

อาจารย์ ดร.จักรวาล สุขไมตรี

อาจารย์ปารมี วชิระปทุมมุตต์

อาจารย์ปริศนา นิเท

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โรงเรียนแม่จันวิทยาคม

โรงเรียนแม่จันวิทยาคม

เลขานุการ: : นายภูริช สุขไมตรี ศิลปกรรม: นายปิยพงษ์ สันธนะกุล

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

เครือข่ายสำนักการบริหารและสังคมศาสตร์

157/17 หมู่ที่ 7 ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73220

e-mail: sukmaintree1945@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

1) รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2) รศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3) รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4) รศ.ดร.สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเกริก
5) ผศ.ดร.ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6) ผศ.ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7) ผศ.ดร.ศุภกฤษฎี นีวัฒนานุกูล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
8) ผศ.ดร.ธรา อังสกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
9) ผศ.ดร.จิตติมา โห้ลำยอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
10) ผศ.ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร	มหาวิทยาลัยสยาม
11) ดร.อดิศักดิ์ โชติธรรมธรา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
12) ดร.อุดมลักษณ์ ศรีข้าวชม	มหาวิทยาลัยนเรศวร
13) ดร.เฟื่องฟ้า ปัญญา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
14) ดร.สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
15) ผศ.ดร.ภัทรพร พงศาปรมัตถ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
16) ร้อยโท ดร.ธวัชชัย คำยอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
17) ผศ.ดร.พิมพ์จี บรรจงปรุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
18) ดร.สาธิตี รักษิตัญญู	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
19) พระครูปลัดกวีวัฒน์ (ธีรวิทย์ สุคนธรวรานนท์), ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
20) พระมหาวิโรจน์ คุตต์วิโร, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
21) ดร.อุเทน ลาพิงค์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
22) ดร.วงศ์ชนก จำเริญสาร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
23) ดร.วิญญู กิณะเสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
24) ดร.กรรณา มธูลาภรังสรรค์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
25) ผศ.ดร.ชุมพล รอดแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
26) อภาภรณ์ จวนสาธ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
27) นฤมลวรรณ สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกลงและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 5 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้นิพนธ์ในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทคัดเลือกลงบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุธามาศ สุขไมตรี
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

หน้า

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewers)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โอบาส ปรีชา	1
สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง), อนุวัต กระสังข์	15
การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ธนิต คงเนียม	23
ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โยธิน แสนมนตรี	31
การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ของ พระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สมพร อ่อนไธสง	41
ภาคผนวก หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	49

บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี
Roles towards Community Development of Muang Bangkruai
Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province

โอภาส ปรีชา*
Opas Preecha

Received: January 9, 2020 Revised: May 12, 2020 Accepted: May 22, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 41,732 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$, S.D. = 0.555) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.57$, S.D. = 0.674) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X}= 3.51$, S.D. = 0.580) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X}= 3.46$, S.D. = 0.665) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มี เพศ ระดับการศึกษา และ อาชีพ แตกต่างกัน มีความ

---

* คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Political Science, Faculty of law and Politics Roi Et Rajabhat University

คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ (1) ด้านการตัดสินใจเทศบาลควรรหาแนวทางให้ประชาชนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน และควรให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น (2) ด้านการมีส่วนร่วม ควรหาแรงจูงใจให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับเทศบาลในการพัฒนาชุมชนที่หลากหลาย ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและความสามัคคีของชุมชน และควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน (3) ด้านการตรวจสอบ ควรเปิดเผยการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลอย่างเปิดเผย ควรส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของเทศบาล และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) พบว่า ด้านการวางแผน มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านรับผิดชอบร่วมกันกับเทศบาลในการร่างระเบียบของเทศบาลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน มีการวางแผนเพื่อสนับสนุนให้มีแนวทางในการพัฒนาชุมชนร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และแนะนำการวางแผนในด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน มีการจัดให้มีการวางแผนเพื่อการวิเคราะห์การพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเทศบาลกับชุมชนและนอกชุมชน ให้ความรู้เกี่ยวกับบริบทและพื้นที่ของเทศบาล และเปิดกว้างอย่างเสรีกับทุกฝ่าย ประชาชนควรแสดงความคิดเห็นของตนไปตามแนวทางที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อส่วน รวมและพร้อมที่จะรับฟังความเห็นแย้งและอาจแก้ไขความคิดเห็นของตนได้ และที่สำคัญจะต้องไม่ใช้กลวิธีตอบโต้ที่บั่นทอนเสรีภาพของผู้อื่นที่เห็นแย้งกับตนเอง และ ด้านการตรวจสอบ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบกับการดำเนินงานควบคู่กัน มีการตรวจสอบโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบจากสภาเทศบาล มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งมาจากการประชาคมของชุมชน และมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มาจากบุคคลภายนอกคอยติดตามประเมินผลการทำงานอยู่เสมอ และประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบ ร้องทุกข์ หรือ ร้องเรียนการทำงานของเทศบาลได้ทางเว็บไซต์ของเทศบาล

คำสำคัญ (Keywords): บทบาท, การพัฒนา, ชุมชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province , 2) to compare the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province classified

by personal factors, 3) to study the problems, obstacles and suggestions about the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province. The research methodology was the mixed methods research between the quantitative and qualitative methods. The ways to collect the data were used as in depth interview and survey research. The sampling group of this research was 397 persons from 41,732 persons. The qualitative method was used by in- depth-interview from 7 Key Informants. The tool for data collection was the questionnaires. The data were analyzed by ready social sciences program and the statistics were used by frequency, percentage, mean, standard deviation; SD, t-test and F-test by one way analysis of variance; ANOVA, and test the differences of the average pairing with the Least Significant Difference: LSD.

The findings of this research were as follows : 1) The people had opinions for the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province in overall and found that it was at high level ($\bar{X} = 3.51$, S.D.=0.555) When considered in each aspect found that Planning aspect was ($\bar{X} = 3.57$, S.D.=0.674), Participation aspect was ($\bar{X} = 3.51$, S.D.=0.580) , and Evaluation aspect was ($\bar{X} = 3.46$, S.D.=0.665) respectively, were at middle level. 2) The comparisons of the officers' opinions for the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province classified by personal data in overall found that people who had the differences of sex, education and occupation. They had the opinions to the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province indifferently by statistically significant at the 0.05 level. It rejected the hypothesis that people had the roles towards community development in planning participation and evaluation. On the other hand the people who had the difference of age, they had the opinions to the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province differently by statistically significant at the 0.05 level. It accepted the set hypothesis. 3) The suggestions about the roles towards community development of Muang Bangkruai Municipality, Bangkruai District, Nonthaburi Province as follows : (1) The Decision, Municipal guidelines for the public to participate in strategic planning, should allow the public in the community to participate in community development planning and should give the public the importance of developing more community. (2) The Participation, should

be seek to encourage people to get involved with municipalities to develop a diverse community should give priority to promoting the tradition and the unity of the community and should provide professional training in various areas corresponding to the potential of the community. (3) The evaluation, should be disclosed the cost of the municipality budget openly, encourage the public to monitor, evaluate the performance of the municipality and should allow people to join the board monitor, evaluate, plan and community development projects. The in-depth interview from key informants, found that the planning, promoted the villagers to have the responsibility with the municipality to draft the regulations of municipality about the community development, had the plan for supporting to have the guidelines in community development with officers of municipality and introducing the planning for careers to the people, set up the plan for community development analysis. For the participation, had the co-learning process between municipality with community and out of community, gave the knowledge about the contents and municipality area, and opened freely for all, people should express the opinions in the sake of society and be ready to listen to the different opinions and solved it. Moreover, must not respond by destroying the freedom of other people that against with own self. For the monitoring or evaluation, should support the people to have both responsibility and proceeding, had the monitor or evaluation the local development projects through evaluation from municipality by setting the committee from people in community and having the committee from outer community people to always evaluate the works of municipality and also general people could also examine, complaining about municipality's works through the website of municipality.

Keywords : Roles, Community, Development

บทนำ (Introduction)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการปกครองที่ส่วนกลางกระจายอำนาจการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ และสามารถตัดสินใจในการบริหารงานในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตน การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 2 รูปแบบ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีการเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรงจากประชาชน ซึ่งจะมีกฎหมายให้

อำนาจไว้ สามารถมีรายได้ของตนเองได้ โดยส่วนหนึ่งเป็นรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง และอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในรูปแบบของภาษีต่าง ๆ และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปิดโอกาสให้ข้าราชการและพนักงานราชการทุกระดับในองค์กรได้แสดงความคิดเห็นกระตุ้นการพัฒนาบุคลากร กระตุ้นให้เกิดความซื่อสัตย์และเปิดเผย การบริหารเวลาในการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญที่ศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนที่คาดหวังต่อการพัฒนาเพื่อท้องถิ่นจะได้มีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพที่มีบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

รูปแบบการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยมีโครงสร้างการสัมภาษณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพรรณนาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inference Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีผลต่างน้อยสำคัญน้อยที่สุด Least significant Difference (LSD) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth Interview) จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบทโดยการเขียนแบบพรรณนา

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.74 มีการศึกษาในระดับ อนุปริญญา-ปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.26 และมีอาชีพ พนักงานเอกชน/รับจ้าง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.82

1) บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดง

ความคิดเห็นในการประชุมวางแผนพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ เทศบาลได้วางแผนพัฒนาชุมชนตามความต้องการของประชาชนในชุมชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางในการกำหนดวางแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการนำแผนพัฒนาชุมชนมาปฏิบัติการดำเนินงานพัฒนาชุมชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมและประสานงานขอความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาล ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ด้านการตรวจสอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ท่านได้เสนอความคิดเห็นต่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้ร่วมในการตรวจสอบแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลว่าตรงกับปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลว่าถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มี เพศ ระดับการศึกษา และ อาชีพ แตกต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

1) ด้านการวางแผน มีปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกยุทธศาสตร์และการกำหนดแผนพัฒนาชุมชน ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทน้อยมาก เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนให้เข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนน้อยเกินไป และประชาชนขาดความสนใจในการเข้าร่วมการวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะ : เทศบาลควรหาแนวทางให้ประชาชนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชน และควรให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น

2) ด้านการมีส่วนร่วม มีปัญหาด้านประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมและประสานงานขอความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาลน้อยมาก ประชาชนมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานส่งเสริมชนบทธรรมนิยมประเพณีและความสามัคคีของชุมชนน้อยมาก และประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการศึกษาให้กับชุมชนน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ : ควรหาแรงจูงใจให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับเทศบาลในการพัฒนาชุมชนที่หลากหลาย ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมชนบทธรรมนิยมประเพณีและความสามัคคีของชุมชน และควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน

3) ด้านการตรวจสอบ มีปัญหาเกี่ยวกับประชาชนขาดความสนใจในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาล ประชาชนขาดการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล และคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลยังไม่เปิดกว้างให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก

ข้อเสนอแนะ : ควรเปิดเผยการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลอย่างเปิดเผย ควรส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของเทศบาล และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองบางกรวย มีการพัฒนาชุมชนจากเทศบาลบางกรวยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาอยู่ นางจันทร์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทในการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานอบรมประชาชน ประจำตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุมชนควรมีการประสานงานกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน วัด และประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง ควรจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนให้เป็นรูปธรรม และควรจัดตั้งกลุ่มเยาวชนที่มีความรู้ ความสามารถมาให้ความรู้ซึ่งกันและกัน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสายตรวจ และตั้งคณะกรรมการดูแลชุมชนเรื่องความปลอดภัยด้านชีวิต ทรัพย์สิน หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เชิญชวนศรัทธาประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล ฟังพระธรรมเทศนา เจริญภาวนา และควรมีการฝึกอบรมให้กับประชาชนทั่วไปในแต่ละหมู่บ้านเพื่อส่งเสริมรายได้ในครอบครัว และแก่เยาวชนในระหว่างเรียนเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดปลูกฝังค่านิยมการขยันอดทนและประกอบอาชีพสุจริต เน้นการแก้ไขปัญหาสาเหตุติดในกลุ่มประชาชนทุกระดับ ทำอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม และใช้หลักธรรมแก้ไข้ปัญหา ด้าน

การเป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร เช่น ควรจัดศูนย์ประจำรวมข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) **ด้านการวางแผน** โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมวางแผนพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ เทศบาลได้วางแผนพัฒนาชุมชนตามความต้องการของประชาชนในชุมชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางในการกำหนดวางแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นาถสุดา วงษ์บุญงาม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงจังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย พระสงฆ์ แม่ชี และคณะกรรมการวัดบุญทวี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงมากกว่าประชาชน เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลแล้ว พบว่าระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงเฉพาะด้านการวางแผนและการปฏิบัติการ โดยประชากรที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จะมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน และการปฏิบัติกิจกรรมในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงมากกว่ากลุ่มประชากรที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและ ระดับอุดมศึกษา สถานภาพการสมรสมีนัยยะต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวง โดยพบว่ากลุ่มที่เป็นโสดมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงระดับบุคคลในระดับดี แต่เพิกเฉยเมื่อเห็นผู้อื่นละเมิดระเบียบในการเที่ยวชมถ้ำเขาหลวง และเมื่อพบเห็นสิ่งใดชำรุดเสียหายไม่ได้มีการแจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบ

2) **ด้านการมีส่วนร่วม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการนำแผนพัฒนาชุมชนมาปฏิบัติการดำเนินงานพัฒนาชุมชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมและประสานงานขอความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาล ซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จันทร์สม โภคสวัสดิ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลุมพุก อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร” พบว่าปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม คือ ความศรัทธาต่อผู้นำหรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความโปร่งใส การบริหารงานในการใช้งบประมาณของรัฐและการพิทักษ์ผลประโยชน์ของส่วนรวม ความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากจะมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และการบริการพื้นฐาน โดยเฉพาะพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อให้คนมีรายได้สูงขึ้น มีความรู้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีภาวะฐานะทางสังคมและการดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยความสงบสุข ต้องการให้รัฐมีนโยบายที่โปร่งใส โดยนำไปใช้อย่างมีคุณภาพมีประสิทธิภาพและต้องการนำหลักพุทธธรรมไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

3) **ด้านการตรวจสอบ** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ท่านได้เสนอความคิดเห็นต่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้ร่วมในการตรวจสอบแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลว่าตรงกับปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชน และข้อมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลว่าถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยุทธนา สุขผลสาร** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การกำกับดูแลและการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการกำกับดูแลและตรวจสอบหลายรูปแบบ ทั้งมิติที่เป็นทางการ ผ่านอำนาจในกฎหมายระดับต่าง ๆ เช่น การกำกับดูแลและตรวจสอบจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค การกำกับดูแลและตรวจสอบจากองค์กรอิสระการกำกับดูแลและตรวจสอบจากประชาชน และมิติที่ไม่เป็นทางการซึ่งต้องศึกษาในระดับปฏิบัติงานว่า การกำกับดูแลและตรวจสอบทั้งสามแบบดำเนินงานในทิศทางใด เช่น การกำกับดูแลและตรวจสอบจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค มีการสื่อสารผ่านหนังสือราชการและหนังสือเวียน ซึ่งมีจำนวนมากและตีความกรอบกฎหมายมาให้ปฏิบัติตามด้วย การกำกับดูแลและตรวจสอบจากองค์กรอิสระ โดยเฉพาะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีมาตรการที่ไม่ได้มาตรฐานทำให้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสกาไม่มีความคล่องตัว ขาดความต่อเนื่องเนื่องจากเสียเวลาโดยไม่จำเป็น และต้องระดมสรรพกำลังคอยตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จ่ายงบประมาณมากกว่าให้ความสำคัญกับการจัดเก็บรายได้ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากในการบริหารของท้องถิ่น และสุดท้ายการกำกับดูแลและตรวจสอบจากประชาชน พบว่า เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง กลุ่มบุคคลที่ได้รับคัดเลือกมักเป็นกลุ่มเดิมหรืออดีตข้าราชการ และมีความสัมพันธ์อันดีกับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนประเด็นการเปิดเผยข้อมูลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา จากสถิติพบว่าในแต่ละปีมีประชาชนสนใจน้อยมากสะท้อนให้เห็นถึงการขาดความตื่นตัวในสิทธิหน้าที่ในส่วนนี้ของประชาชน ดังนั้น การกำกับดูแลและตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา โดยเฉพาะจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรอิสระ ยังคงมีอำนาจจากกฎหมายหลายระดับ และยังคงขาดมาตรฐานก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสกาซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา ส่วนการกำกับดูแลและตรวจสอบโดยประชาชน ยังเป็นกระบวนการตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่างๆ ซึ่งในทางปฏิบัติยังไม่มีวี่แวงของความเข้มแข็ง ขาดความสนใจอย่างจริงจังจากประชาชน

ผลการเปรียบเทียบบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มี เพศ ระดับการศึกษา และ อาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พระมหาสุกกันต์ สุขมาโล (พรมดี)** ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทการพัฒนาชุมชนของ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาท การพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อาชีพ รายได้ต่อปี ที่อยู่ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์สูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **วีรวรรณ เพ็งจินดา** ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทกรรมการชุมชนในการพัฒนาตามนโยบายการพัฒนา ชุมชนกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า กรรมการชุมชนมีบทบาทการปฏิบัติงานมาก ปรากฏ ปัจจัยคุณลักษณะของกรรมการชุมชนที่ส่งผลต่อบทบาทของกรรมการชุมชนในการพัฒนาตาม นโยบายและแผนพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้าน อายุ สถานภาพสมรส และมีอาชีพหลัก ความรู้และความเข้าใจของกรรมการชุมชนต่อบทบาทกรรมการ ชุมชนที่กำหนดในระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการชุมชน พ.ศ. 2534 การได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โลกทัศน์ของกรรมการชุมชนและ อำนาจการตัดสินใจของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเรื่อง “บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบาง กรวย จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

- 1) เทศบาลเมืองบางกรวย ควรสนับสนุนให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการร่วม วางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
- 2) เทศบาลเมืองบางกรวย ควรจัดทำโครงการที่สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนได้มีส่วน ร่วมในการพัฒนาชุมชนตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น
- 3) เทศบาลเมืองบางกรวย ควรสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสตรวจสอบและ ประเมินผลในการทำงานของเทศบาลอย่างชอบธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองในอำเภออื่น เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่าง หรือความสอดคล้องกันในระดับของบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมือง
- 2) ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเชิงคุณภาพล้วน เพื่อให้ทราบแนวคิดใหม่หรือวิธีการใหม่ใน บทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
- 3) ควรศึกษาในรายละเอียดส่วนย่อยของบทบาทการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมือง ในแต่ละด้านอย่างละเอียดเพื่อสนับสนุนข้อมูลการวิจัยให้ตรงกับความจริงมากยิ่งขึ้น

4) ควรทำการศึกษาวิจัยศักยภาพของเทศบาลเมืองในการพัฒนาชุมชนตามหลักกรรมผสมผสานกับหลักวิทยาศาสตร์ เพื่อบูรณาการวิถีธรรมในการเผยแผ่แบบหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง (References)

- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2556). **คู่มือการกระจายอำนาจภาคประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- จันทร์สม โภคสวัสดิ์. (2549). “ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลลุ่มพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร”. **สารนิพนธ์ปริญญาศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- นาถสุตา วงษ์บุญงาม. (2548). “การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการอนุรักษ์ถ้ำเขาหลวงจังหวัดเพชรบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พระโกศล มณिरตนา (ณัฐม). (2554). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมือง บางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพงษ์ชัย รวีโรโส (บัวพร). (2556). “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุภกัณฑ์ สุขุมาล (พรมดี). (2556). “บทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโพ้นสูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอยู่ นางจันทร์. (2550). “บทบาทในการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานอบรมประชาชนประจำตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุทธนา สุขมสาร. (2553). “การกำกับดูแลและการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช”.

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง. คณะรัฐศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิเชียร เรืองบุญมา. (2551). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในจังหวัดลำปาง :
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐ
ศาสตรมหาบัณฑิต.** วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วีรวรรณ เฟ่งจินดา. (2537). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทกรรมการชุมชนในการพัฒนาตามนโยบาย
การพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.**
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. “รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด ราย
อำเภอ และรายตำบล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา :
http://stat.dopa.go.th /xstat/p5512_03.html [1 เมษายน 2558].

สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลุมข้าว
อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

Senior Citizen Welfare Administrative Achievement of Lumkhao Sub-
District Administrative Organization, Nonsung District,
Nakhonratchasima Province

พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (ตุ้มทอง) * อนุวัต กระสังข์**

Phrasamu Somprasong Parijāno (Tumthong), Anuwat Krasang

Received: February 4, 2020 Revised: April 7, 2020 Accepted: April 28, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้สูงอายุเกี่ยวกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 สุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลหลุมข้าว จำนวน 322 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.496)

---

* คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

** คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากทุกข้อคือ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.492) ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.521) ด้านผู้สูงอายุและประชาคมมีความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.417) ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.529)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนผู้สูงอายุที่มี เพศ การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=0.940$)

4. ปัญหา อุปสรรค การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า 2) ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคต สังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา 4) ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ข้อเสนอแนะคือ 1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ 2) ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 3) ควรให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้การดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 4) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

คำสำคัญ (Keywords): สัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการ, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research is aimed 1. to study the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, 2. to compare the opinions of the seniors on the senior

citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province classified by personal factors, 3. to study the relationship between well-being factors of the senior citizen and the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, 4. to study the problems, obstacles, and suggestions for the seniors about the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province. The research methodology is mixed method by quantitative, which has both confidence values, is at 0.993 from the sample of 322 senior citizen in Lumkhao sub-district. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, F-test, and One-Way ANOVA, Pearson correlation coefficient analysis, and qualitative research. Used in-depth interviews with 12 key informants, analyzed data by descriptive content analysis. **Research findings were as follows:**

1. Achievement level for the senior citizen welfare administration of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province, was overall at a high level ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.496). In each aspect, it was found that the modern management system was at a high level ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.492), the senior were well taken care by the government and community at a high level ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.521), the senior and citizen were satisfied at a high level ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.417), the senior citizen supported place was at a high level ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.529).

2. The comparison of opinions of the senior citizens on the classified by personal factors, it was found that the senior citizen with different ages had different opinions at the 0.01 level statistical significance. Thus it concordantly served the research hypothesis, As, the senior citizen who have different sex, education, and income, had not different opinions. Therefore, the research hypothesis was rejected.

3. The relationship between well-being factors of the senior citizen and the senior citizen welfare administrative achievement of Lumkhao sub-district administrative organization, Nonsung district, Nakhonratchasima province was found that well-being factors had a positive relationship with the senior citizen welfare administrative achievement in the overall at a high level ($R = 0.940$).

4. The problems, obstacles, and suggestions for the senior citizen welfare administrative achievement were; 1) the senior can access the service system with modern technology slowly, 2) lack of budget for senior care that they can live as long as possible, and good life quality, 3) the senior citizen were not cared for and had to use a

nursing home. In the future, Thai society may become a Western society, which is they live separately, without mutual favor, no obligation, then the children growing up will not threat their parents when they are old, 4) lack of care for hygienic housing. Suggestions; 1) should promote and support the development and empowerment of senior care groups and provide training program for knowledges, 2) should develop the role of family members and community in the senior caring, 3) should have the person those who are close to the senior, such as children, relatives or society officials, must educate about health care by providing information on the correct health care methods, giving advice on health problems, or how to promote health for the elderly thoroughly, 4) The government sector should support the provision of knowledge about proper and safe housing arrangements for the senior citizen.

Keywords: Senior Citizen, Welfare Administrative, Achievement

บทนำ (Introduction)

สังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญ คือ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของประชากร กล่าวคือ ประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มที่ลดลง

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งได้เก็บข้อมูลสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุต่อประชากรรวมทั้งประเทศพบว่าประเทศไทยกำลังก้าวเป็นสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 เป็นต้นมา (จุฑารัตน์ แสงทอง, 2560 : 22) ปัญหาและอุปสรรค งบประมาณในการจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้สูงอายุในตำบลที่ขึ้นทะเบียนไว้มีมากกว่างบประมาณที่สามารถจัดสรรให้ได้ เวลาผู้สูงอายุเจ็บป่วยเข้าโรงพยาบาล การติดต่อประสานงานในการรักษานานเกินไปในแต่ละครั้ง ผู้สูงอายุไม่ค่อยปฏิบัติดูแลตัวเองตามคำแนะนำเรื่องอาหาร การรับประทาน ยังขาดบุคลากรให้การศึกษาแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุบางคนยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ยังไม่มีกิจกรรมหรือโครงการที่มีบทบาทต่อการบริการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่ไม่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเอง ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความเศร้า ซึม เจ็บเหงาได้ง่าย (อมรรรัตน์ แยมกุล, 2559 : 2)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการทราบสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้บทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุลดลง เพราะฉะนั้นสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นหน้าที่รัฐที่มีบทบาทในการจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ระบบการจัดการที่ทันสมัย หมายถึง การจัดระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานให้เป็นระบบระเบียบให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

2. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากรัฐและชุมชน หมายถึง การดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ
3. ผู้สูงอายุและประชาชนมีความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก
4. สถานที่รองรับผู้สูงอายุ หมายถึง ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ ที่มีผลที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงสนใจจะศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เพราะข้อมูลที่ได้ดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและผู้สูงอายุต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

1. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสถานะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

วิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 สืบมาจากกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลหลุมข้าว จำนวน 322 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ระดับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.496) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบการจัดการที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากทุกข้อคือ ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.492) ด้านผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชน ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. =

0.521) ด้านผู้สูงอายุและประชามีความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.417) ด้านสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.529)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนผู้สูงอายุที่มี เพศ การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=0.940$)

4. ปัญหา อุปสรรค การจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า 2) ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคต สังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณบุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา 4) ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ข้อเสนอแนะคือ 1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ 2) ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 3) ควรให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้การดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 4) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ” โดยรวมทั้ง 4 ด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า สัมฤทธิผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า สวัสดิการผู้สูงอายุที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าวดำเนินการจัดการมีระบบการจัดการที่ทันสมัย ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐและชุมชน ผู้สูงอายุและชุมชนมีความพึงพอใจและสถานที่รองรับผู้สูงอายุ ได้เกิดสัมฤทธิผลอย่างชัดเจน อีกทั้งมีกระบวนการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับจากผู้สูงอายุ

ที่ได้รับการบริการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ **พระสุรชัย อยู่สาโก** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาญจนบุรี ” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การตระหนักในสุขภาพของวัยผู้สูงอายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสาธารณะสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง(พระสุรชัย อยู่สาโก : 2550) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **มงคล กุญชรินทร์** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทางด้านสวัสดิการสังคมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล” ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำภารกิจด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อยู่ในระดับมาก (มงคล กุญชรินทร์ : 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ **สิริพร สุธัญญา** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง (สิริพร สุธัญญา : 2550) ซึ่งสอดคล้องกับ **ศิริสุข นาคะเสนีย์** ได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ศิริสุข นาคะเสนีย์ : 2561) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ **พิมพิสุทธิ์ บัวแก้ว และระติพร ถึงฝั่ง** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย” ผลการศึกษาพบว่า ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยอยู่ในระดับปานกลาง (พิมพิสุทธิ์ บัวแก้ว และระติพร ถึงฝั่ง : 2559)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการอบรมในการให้บริการสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง
2. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ของการบริหารงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมผู้สูงอายุมากขึ้น เพื่อเป็นเสริมสร้างสุขภาพให้ดียิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมให้ผู้รับผิดชอบในการให้บริการผู้สูงอายุ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือแผนขั้นตอนในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

2. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการผู้สูงอายุด้วยความ เป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่เป็นกลไกหนึ่งในการ พัฒนาสวัสดิการร่วมกับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ควรทำการวิจัยที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
2. ควรศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อเป็น การบูรณาการระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับพระพุทธศาสนา
3. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทาง ในการกำหนดกระบวนการทำงานต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- พระสุรชัย อยู่สาโก, (2550). “พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอนาทม จันทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย ศิลปกร.**
- มงคล กุญชรินทร์, (2556). “การพัฒนาทางด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยขอนแก่น.**
- สิริพร สุธัญญา, (2550). “พฤติกรรมการดูแลตนเองกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสวนรมณีนารถ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- อมรรัตน์ แยมกุล, (2559). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาล
เมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
Cultural Tourism Administration of Chaiyaphum Town Municipality,
Chaiyaphum Province

ธนิต คงเนียม*
Thanit Kongneam

Received: January 6, 2020 Revised: May 14, 2020 Accepted: May 28, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 396 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

---

* คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($r = .875^{**}$)

4. แนวทางการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณี ร่วมมือกันรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในขอบเขตของความสามารถของธรรมชาติชุมชน ตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการประสานแผนการพัฒนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประชาชนในท้องถิ่นมีบทบาท ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมจัดทำและจัดการให้ได้รับผลประโยชน์อย่างเสมอภาค มีการประเมินผลการตรวจสอบผลกระทบและการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอโดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรงการสอบถามเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยวเพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ (Keywords): การบริหาร, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

Objectives of this research were 1. to study the context of cultural tourism administration of the town municipality, Chaiyaphum Province, 2. To compare the people's opinions on the cultural tourism administration of the town municipality, Chaiyaphum Province, classified by population data, 3. to study the relationship between cultural tourism and cultural tourism administration of the town municipality, Chaiyaphum Province, and 4. To study the approaches to improve the cultural tourism administration of the town municipality, Chaiyaphum Province,

Methodology was the mixed methods research. The qualitative and quantitative research. For quantitative research, the data were collected by questionnaires with the reliability confidence value at 0.873 from 396 samples, derived from 36,918 people at the Chaiyaphum city municipality area. The data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation, T-test, and F-test and one-way ANOVA. Regression and Pearson's Coefficient. For qualitative

research, Data were collected from 12 key informants by face-to-face- in-depth- interviewing and analyzed by descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows:

1. Level of cultural tourism administration of Chaiyaphum town municipality, Chaiyaphum Province, by overall, were at high level ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.781), Each aspect of cultural tourism were that the tourism sites was at high level. ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.800), Facilities was at ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.842), services was at ($\bar{X}$ = 3.83,

S.D. = 0.887), Products and souvenirs were at ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.866), respectively.

2. The result of comparing people's opinion on cultural tourism administration of Chaiyaphum town municipality classified by population data were that people with different age, educational level, occupation and incomes did not have different opinion on the cultural tourism administration of Chaiyaphum town municipality, Chaiyaphum Province at the statistically significant level at 0.05 rejecting the set hypothesis.

3. The relationship between cultural tourism and cultural tourism administration of Chaiyaphum town municipality, Chaiyaphum Province was positively correlated at high level (r = .875**) Each aspect, tourism sites were at high level (r = .850**) Facilities were at high level (r = .796**) Services were at high level (r = .770**) Products and souvenirs were at high level (r = .805**)

4. The approaches to improve the cultural tourism administration of Chaiyaphum town municipality, Chaiyaphum Province. Should conserve and use resources economically both natural and cultural resources reduce excessive consumption, reduce waste to destroy the environment. Promote a variety of cultures Traditions that are important to tourism, tourism development to local development Environmental Impact Assessment. Products of local tourist attractions must be of good quality and not too expensive. Increase participation of relevant local people Create appropriate and fair returns. There is a regular consultation meeting. Between organizations Local people and entrepreneurs. There should be personnel training in the concept and practice of tourism development, organizing systems and plans in an orderly manner. To raise the level of tourists' satisfaction with research and effective monitoring to solve problems and increase benefits for tourist destinations.

Keywords: Administration, Cultural Tourism

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวเป็นการใช้เวลาว่างของมนุษย์เพื่อแสวงหาความสุขและความเพลิดเพลินจากแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือนเป็นการช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าและความเครียด ทำให้สุขภาพทางกายและจิตใจสดชื่นดีขึ้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของคนจากสถานที่ที่อยู่ประจำไปยังท้องถิ่นอื่น เพื่อชมเอกลักษณ์ความงามทางวัฒนธรรม ชุมชนท้องถิ่น ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมก็ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการ สร้างรายได้และการจ้างงาน อันนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (วรรณภา วงษ์วานิช 2539 : 9)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและวิถีชีวิตผู้คนหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่นและย้อนกลับมามองตนเองอย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่างๆ ในโลกที่มีความเกี่ยวโยง พึ่งพา ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548 : 12)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการเคลื่อนไหวของผู้คนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยกระตุ้นทางวัฒนธรรม เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล การเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การเดินทางเพื่อศึกษาขนบธรรมเนียมความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ 2540 : 38)

เป็นที่ทราบกันดีว่าการท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นนโยบายหลักอันดับต้นๆ ที่สร้างรายได้ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น สามารถดึงเม็ดเงินจากต่างประเทศเข้ามาได้เป็นจำนวนมาก การท่องเที่ยวที่ดีล้วนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายประการ รายได้ของการท่องเที่ยวมาจากการใช้จ่ายเงินของคนด้านการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการสร้างงานและรายได้ในภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ที่พักแรม อาหารเครื่องดื่ม ของที่ระลึก อุปกรณ์เครื่องใช้ในการเดินทาง การสื่อสารและเทคโนโลยีต่างๆ

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยภูมิยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ให้มีคุณภาพก่อให้เกิดรายได้ การไหลเวียนของเศรษฐกิจและการจ้างงานทั้งในระดับท้องถิ่นภูมิภาคและประเทศโดยรวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 396 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สันและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ระดับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.89$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการบริการ ($\bar{X} = 3.83$) และด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.89$) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($R = .875^{**}$) จำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูง ($r = .850^{**}$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับสูง ($r = .796^{**}$) ด้านการบริการ อยู่ในระดับสูง ($r = .770^{**}$) ด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูง ($r = .805^{**}$)

4. แนวทางการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณี ร่วมมือกันรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณี ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใน

ขอบเขตของความสามารถของธรรมชาติชุมชน ตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการประสานแผนการพัฒนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประชาชนในท้องถิ่นมีบทบาท ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมจัดทำและจัดการให้ได้รับผลประโยชน์อย่างเสมอภาค มีการประเมินผลการตรวจสอบผลกระทบและการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอโดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรงการสอบถามเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยวเพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

โดยรวมทั้ง 4 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ พบว่า การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยจะเห็นว่าการบริหารการท่องเที่ยวนั้น มีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพอย่างชัดเจน ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สกุณา ปิ่นงาม : 2553) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมราชวรากรมราชวรมหาวิหาร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น” ผลการวิจัยพบว่า ทิศนคติของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มีต่อวัฒนธรรมราชวรากรมราชวรมหาวิหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เกศินี พรหมบุตร : 2551) ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย” ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นุชศินี ยศปกรณ : 2552) ได้ทำการศึกษา “การบริหารจัดการของบริษัทท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ ด้านกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทท่องเที่ยวได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากรให้บริการลักษณะทางกายภาพและระบบการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหาอุทิศ ธีรวโร : 2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมของพนักงาน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

1) ควรมีการนำเสนอโครงการในการบริหารแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการแสดงความคิดเห็นในหลายๆ แง่มุมส่งเสริมให้มีการทำประชาพิจารณ์โดยการประชุมร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนดำเนินงานเพื่อให้เกิดเป็นประสิทธิผล

2) ควรมีการวางแผนในการเตรียมนโยบายในการจัดการวางแผนต่างๆ เพื่อรองรับผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของการดำเนินงานของเทศบาลตลอดถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของเทศบาลในรูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงและการร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของโครงการและกิจกรรม

3) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขผลดำเนินงานที่ไม่มีผลตรงเป้าหรือไม่สำเร็จจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อวางแผนในการจัดการให้ตรงจุดอย่างจริงจัง และถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

1) เทศบาลควรมีการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบางจุดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเพิ่มขึ้น มีการจัดเตรียมจุดบริการต่างๆ เพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

2) ควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับรู้และรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาล โดยประชาชนสามารถเสนอโครงการให้กับเทศบาลดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่องและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเที่ยวชมวัฒนธรรม ประเพณี

3) ในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีนั้น ควรที่จะสร้างความร่วมมือกันระหว่างเทศบาล และประชาชนเพื่อที่จะให้การที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นที่ยังพอใจของทั้งสองฝ่าย บริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการประชาชนด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกว่าการที่เทศบาลและประชาชน เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ควรทำการศึกษาวิจัยที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาล

- 2) ควรศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด โบราณสถาน วิถีชีวิตของประชาชน ที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี
- 3) ควรทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ให้ความสำคัญกับไปด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมาย
- 4) ควรศึกษาถึงหลักธรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับพระพุทธศาสนา
- 5) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเทศบาล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของเทศบาลต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). **วิถีไทย : การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิถีทรรศน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: เพรสแอนด์ ดีไซน์.
- วรรณ วรชำนิช. (2539). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกศินี พรหมบุตร. (2551). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุชศินี ยศปกรณ. (2547). “การบริหารจัดการของบริษัทท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พระมหาอุทิศ อธิวโร. (2558). “การบริหารจัดการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาสังคม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สกุณา ปิ่นงาม. (2553). “แนวทางการพัฒนาวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น”. **สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
Effectiveness of Wastewater Administration At
Phanat Kikhom Municipality, Chonburi Province

โยธิน แสนมนตรี*
Yothin Saen Montri

Received: January 8, 2020 Revised: May 2, 2020 Accepted: May 21, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสีย ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.875 สุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จำนวน 386 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา **ผลการวิจัยพบว่า** 1. ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.545) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.717) ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.720) ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.667) และด้านการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.745) 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัยและรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่าง

---

* คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University.

กันทั้งหมด จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=.713^{**}$) จำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.549^{**}$) ด้านการปฏิบัติตามแผน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.512^{**}$) ด้านการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.595^{**}$) และด้านการปรับปรุงแก้ไข มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.529^{**}$) 4. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี คือ 1) ประชาชนส่วนหนึ่งไม่ได้รับข่าวสาร ประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร เกี่ยวกับแผนในการที่จะดำเนินงานบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาล 2) ประชาชนไม่เคารพและปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสียของเทศบาล 3) เทศบาลมีการตรวจสอบระบบท่อส่งน้ำเสียเดิมที่ไม่ได้คุณภาพ 4) เทศบาลไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบท่อส่งน้ำเสียใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords): ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการน้ำเสีย, เทศบาล

Abstract

The objectives of the research were to 1. study the efficiency of wasetwater management in Phanat Nikhom Town Municipality in Chonburi, 2. to compare the people's opinion to the efficiency of wasetwater management in Phanat Nikhom Town Municipality in Chonburi determined by the individual factors, 3. to determine the correlations between management based on Iddhipāda 4 principle and the efficiency of wasetwater management in Phanat Nikhom Town Municipality in Chonburi, 4. to identify the problems, difficulties and suggestions to the efficiency of wasetwater management in Phanat Nikhom Town Municipality in Chonburi.

The methodologies of the research were applied by mixed methods research; quantitative and qualitative researches. For quantitative research, it was survey research by using the questionnaires from a sample of 386 people in Phanat Nikhom Town Municipality, and the collected data was analyzed by frequency, percentage, mean, S.D. (standard deviations), t-test, F-test by ANOVA, and Correlation Coefficient (r). For qualitative research, was applied by in-depth interview of 12 key informers and the collected data was analyzed by descriptive content analysis. **The findings were:** 1. The efficiency of wasetwater management in Phanat Nikhom Town municipality, Chonburi was at the much level ($\bar{X}=3.94$, S.D.

= 0.545). When determining each aspect, it was found that all aspects were at the much level, as followings; planning ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.717), plan tracking ($\bar{X}=3.93$, S.D. = 0.720), inspection ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.667), and revision ($\bar{X}=3.88$, S.D. = 0.745)

2. The comparison of the efficiency of wastewater management in Phanat Nikhom Town Municipality, Chonburi, it was found that people with different even in different genders, ages, occupation, educational background, the accommodation as well as incomes, did not have significant different opinion on efficiency of wastewater management, which reject the hypotheses.

3. For relationship between the management by Iddhipāda 4 principle and the efficiency of wastewater management in Phanat Nikhom Town Municipality, Chonburi, it was found that there was positively relationship between the management by Iddhipāda 4 principle and the efficiency of wastewater management at the high level ($r = .713^{**}$). When determining each aspect, it was also at the high level, as followings; planning ($r = .549^{**}$), plan tracking ($r = .512^{**}$), inspection ($r = .595^{**}$), and revision ($r = .529^{**}$).

4. For the problems on wastewater management in Phanat Nikhom Town Municipality, Chonburi, it was found that 1) some of the people didn't know enough information of wastewater management's plans, 2) the people didn't follow the policy of wastewater management, 3) the municipality's inspection had low quality of discharge carriers, and 4) the municipality has no efficient development on discharge carriers.

Keywords: Effectiveness, Wastewater Administration, Municipality

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้แทน โดยก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบตามมามากมาย อาทิเช่น ปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหาน้ำเสีย ที่เกิดขึ้นตามเมืองใหญ่ๆ ที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากรประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ปัญหามลพิษทางน้ำ ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ หรือแม้แต่ น้ำเสียที่ปล่อยมาจากบ้านเรือน จากการประกอบอาชีพต่างๆของประชาชน ส่งผลให้น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะเกิดการเน่าเสีย การจัดการน้ำเสียของแต่ละชุมชนนอกจากจะใช้วิธีการมีระบบบำบัดน้ำเสียแล้วนั้น ยังมีวิธีการจัดการอีกหลายรูปแบบ โดยทั่วไปที่นิยมใช้กันคือ บ่อดักไขมันหรือถังดักไขมัน ระบบบ่อกาะ ระบบบ่อกองไว้อากาศ เป็นต้น การใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ (EM) เติมลงในแหล่งน้ำ ให้จุลินทรีย์ในน้ำหมักจุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายของเสียในแหล่งน้ำ ทำให้น้ำเสียในแหล่ง

น้ำมีสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งวิธีเหล่านี้เป็นวิธีการจัดการน้ำเสียที่ใช้เทคโนโลยีไม่สูง ประหยัดค่าใช้จ่าย น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ (กรมควบคุมมลพิษ 2549 หน้า 3.) ปัจจุบันเทศบาลพนัสนิคม มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและในด้านของวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการพัฒนา โดยขาดการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะปัญหามลพิษทางน้ำถือได้ว่าสถานการณ์คุณภาพน้ำ ในแม่น้ำลำคลองในเขตพื้นที่เทศบาลเข้าขั้นวิกฤติ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการใช้น้ำในกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และกิจกรรมที่เกิดจากการใช้น้ำของอาคารพาณิชย์กรรม และในส่วนของภาคการเกษตรใช้สารเคมีในการการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์และอุตสาหกรรมขนาดย่อมในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม การบำบัดน้ำเสียจึงเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งที่จะช่วยลดภาระของแหล่งน้ำในการทำมาความสะอาดตัวเองตามธรรมชาติและช่วยป้องกันมิให้สารมลพิษปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 2538, หน้า 24.) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเน่าเสียอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม เพื่อที่จะทราบถึงวิธีการให้การบริหารจัดการน้ำเน่าเสียที่เกิดขึ้นว่ามีวิธีการจัดการอย่างไร ในการจัดการกับปัญหาที่กำลังประสบพบเจออยู่ในขณะนี้ เพื่อร่วมกันฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเขตของพื้นที่เทศบาลพนัสนิคมให้กลับมามีคุณภาพที่ดีและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคมนิคม จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- 1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 10,659 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้จำนวน 386 คน
- 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลและแบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.552) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้านสรุปได้ ดังนี้ 1. ด้านฉันทะ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.754) 2. ด้านวิริยะ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.706) 3. ด้านจิตตะ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.718) 4. ด้านวิมังสา ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.738) **ข้อมูลประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี** ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.545) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน สรุปได้ ดังนี้ 1. ด้านการวางแผน ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.717) 2. ด้านการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.720) 3. ด้านการตรวจสอบ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.667) 4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.745)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสีย ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสีย ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ถึงประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีความสัมพันธ์ของปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย ด้านการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับสูง ($r = .512^{**}$) ปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย ด้านการตรวจสอบ อยู่ในระดับสูง ($r = .595^{**}$) ปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย ด้านการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับสูง ($r = .529^{**}$) ปัจจัยประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($R = .713^{**}$)

4. สรุป ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 ด้านดังนี้ 1. ด้านการวางแผน 1.1 ประชาชนในพื้นที่ควรให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนอย่างจริงจัง 1.2 ประชาชนส่วนหนึ่งไม่ได้รับข่าวสารประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร เกี่ยวกับแผนในการที่จะดำเนินงานบริหารจัดการน้ำเสียของเทศบาล 1.3 ประชาชนควรจัดทำแผนในการบริหารจัดการน้ำเสียในครัวเรือนของตนเอง 2. ด้านการปฏิบัติงาน

2.1 เทศบาลพนัสนิคม ได้ดำเนินงานตามแผนงานและระยะเวลาที่วางไว้ 2.2 ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสียของเทศบาล 2.3 ประชาชนจัดทำแผนจัดการน้ำเสียในครัวเรือนของตนเอง จากการแนะนำหรือประชาสัมพันธ์จากเทศบาล 3. ด้านการตรวจสอบ 3.1 เทศบาลมีการตรวจสอบระบบท่อส่งน้ำเสียเดิมที่ไม่ได้คุณภาพ 3.2 เทศบาลมีการตรวจสอบน้ำเสียที่ปล่อยจากโรงฆ่าสัตว์ 3.3 เทศบาลมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเสียเป็นระยะๆ 4. ด้านปรับปรุงแก้ไข 4.1 เทศบาลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบท่อส่งน้ำเสียใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4.2 เทศบาลมีแผนในการบำบัดน้ำเสียให้สามารถกลับมาเป็นน้ำดี 4.3 เทศบาลปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในน้ำลำคลองได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ **ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี** 1. เทศบาลกับชุมชนย่อยแต่ละชุมชนย่อยควรประสานงานกันเพื่อจัดทำโครงการในการฟื้นฟูคลองสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม 2. สร้างเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการจัดทำโครงการหรือเสนอแผนในการบริหารจัดการน้ำเสียในครัวเรือนและในลำคลอง 3. จัดตั้งให้มีจุดทิ้งขยะให้ชัดเจนและทั่วถึงตลอดจนเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน 4. บ้านเรือนทุกหลังคาเรือนควรบำบัดสิ่งปฏิกูลก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ 5. ปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้หันกลับมาสนใจที่จะช่วยกันพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะในเขตเทศบาลของตนให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 6. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม ให้รักสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม นั้น มีกระบวนการที่มีประสิทธิผลอย่างชัดเจน ตลอดจนถึงการได้รับความร่วมมือจากประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระจอมจารุณโณ (หงษ์ทอง)** ได้วิจัยเรื่อง เรื่อง “ประสิทธิผลของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี” ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระธีระพงศ์ ธีรปัญญา (จันทนา)** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช บุคลากรมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระกิตติคุณ วรธมโม (สว่างเพียร)** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของจังหวัดพิจิตร” ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ธนภฤต ปันวิชัย ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยสงฆ์ตามหลักอิทธิบาท 4” ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ควรส่งเสริมให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการบริหารจัดการโดยอาจจะดำเนินการโดยการประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ และควรส่งเจ้าหน้าที่ลงสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนในการดำเนินการของเทศบาล อย่างตรงจุดกับสภาพปัญหา ตลอดจนจนถึงความต้องการของประชาชน

2. ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของการดำเนินงานของเทศบาลตลอดถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของเทศบาลในรูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมของโครงการหรือกิจกรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้และรับทราบข้อมูลข่าวสารหรือแผนขั้นตอนในการจัดการน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคม

2. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกที่เทศบาลและเจ้าหน้าที่เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นที่ร่วมกับประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาน้ำเสีย โดยไม่ปล่อยให้เทศบาลแก้ไขอยู่ฝ่ายเดียว ที่ประชาชนไม่ให้ความสนใจ

2. ควรทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะให้ควบคู่ไปด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการปัญหาน้ำเสียให้เป็นที่ประจักษ์

3. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเทศบาลเมืองพนัสนิคม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการทำงานต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกษม จันทร์แก้ว. (2558). **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิทย์ พวงงามและอลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). **คู่มือ มิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สุรพล สุยะพรหมและสุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ. (2553). **ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สายสวาท ไสขวิญญา. (2551). “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ”. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กานดา จินตามงคล. (2558). “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน”. **การค้นคว้าอิสระ**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ญาดาจี ระเบียบกุล. (2553). “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาวดี สีนสายอ. (2546). “ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

Children and Youths Promotion for Buddhist Activity Participation of
Monks at Muang District, Chaiyapum Province

สมพร อ่อนไธสง*

Somporn On-thaisong

Received: January 14, 2020 Revised: May 4, 2020 Accepted: May 9, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มประชากรคือ เด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียน 6,155 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.912 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูป/คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

---

* คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ด้านความมีระเบียบวินัย ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติด้านความมีระเบียบวินัย มาโรงเรียนไม่ค่อยตรงต่อเวลาแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ควรที่จะเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงแก่นแท้ของระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เด็กและเยาวชนให้ความสนใจกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อยมาก ควรที่บิดามารดาครูและพระสงฆ์ต้องร่วมมือกันอบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาพระสงฆ์และครูควรร่วมมือกันส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมด้านความกตัญญูกตเวทีในวันสำคัญของชาติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords): การส่งเสริม เด็กและเยาวชน กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์

Abstract

The objectives of this study were 1. to study general context, problems and obstacles of children and youths promotion for Buddhist activity participation of monks at Muang District, Chaiyapum Province, 2. to compare the opinions on children and youths promotion for Buddhist activity Participation of Monks at Muang District, Chaiyapum Province, classified by personal data and 3. Propose guidelines for children and youths promotion for Buddhist activity participation of Monks at Muang District, Chaiyapum Province .

Methodology was the mixed methods: The quantitative method collected data from 284 samples who were monks in Chaiyapum Province with questionnaires with the reliability value at 0.875, analyze data by social research program with frequency, percentile, mean, standard deviation (SD), hypothesis test by F-test, one way ANOVA and test of paired variables with Least Significant Different, LSD. The qualitative research collected data from 8 key informants, purposefully selected from experts with in-depth-interview script by face-to-face in-depth-interviewing, analyzed data by descriptive interpretation. **Findings were as follows:** 1. Monks had opinions of promotion of Phra Vinaya - Dhikara Monks in Chaiyapum Province, by overall at high level ($\bar{X}$ =3.41) Opinions on each aspects, from high to low, were also at high levels as; Inspection and instruction for new monks who come to monasteries were at high level ($\bar{X}$ =3.45), Abiding by rules, regulations, laws, Rules of Supreme Sangha Council, Orders, Announcement, Order from Supreme Patriarch and Superintendent were at high level ($\bar{X}$ =3.39), and the lowest were Abiding by rules, regulations, laws, Rules of Supreme Sangha Council,

Orders, Announcement, Order from Supreme Patriarch and Superintendent were still at high level ($\bar{X} = 3.39$) accordingly. 2. The results of opinions comparison were that monks with different formal educational levels had different opinions on the operation promotion of promotion of Phra Vinaya - Dhikara Monks in Chaiyapum Province at the statistically significant level at 0.05, accepting the set hypothesis. Meanwhile monks with different ordained Lents, Sangha administrative positions, Dhamma educational level and ages did not have different opinions, rejecting the set hypothesis .3. Problems and obstacles of the promotion of Phra Vinaya - Dhikara Monks in Chaiyapum Province were that Phra Vinayatikarn were not diligent in inspection and controlling their constituencies. Those who broke the rules, disrobed and re-ordained still used the same Monk-ID-Books. Some of Phra Vinaya - Dhikara Monks did not understand their rules and duties and not ready to perform duties. Coordination among related agencies was not effective

Keywords Support Children And Youths Buddhist activities Monks

บทนำ (Introduction)

ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก วิธีการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิตมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยไม่สามารถแยกจากกันได้ เพราะการดำเนินชีวิตของสังคมไทยที่ส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา เช่นนี้จึงทำให้ถึงเห็นถึงพัฒนาการในปัจจุบันของพระพุทธศาสนาที่ยังคงมีการสืบทอดเผยแผ่ทะนุบำรุงเหมือนอย่างทุกวันนี้ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนประพฤติตนเป็นคนดีมีคุณธรรมละเว้นความชั่วอันเป็นประโยชน์จำเป็นสำหรับตนเองและสังคมทำให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก

ในปัจจุบันสังคมและวัฒนธรรมไทย ได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติและการสื่อสารโทรคมนาคมทันสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อแบบแผนพฤติกรรมค่านิยมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยมทางวัฒนธรรมไทย เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในวัยเรียนและเป็นวัยที่มีอิสระในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ได้ซึมซับเอาค่านิยมและวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่เหมาะสมซึ่งทำให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา การใช้สารเสพติด การอดอาหารเพื่อลดน้ำหนัก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รักร่วมเพศการมีวามสุเมพยาเสพติด ประกอบกับสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวย ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาให้แก่งูกทำให้อุบัติภาพความรักความอบอุ่น จึงต้องหันหน้าไปหาคนอื่นเช่นเพื่อนเป็นที่พึ่ง ซึ่งอาจจะชักจูงไปในทางเสื่อมเสียพ่อแม่บางคนประพฤติตนไม่ดี เช่น เป็นนักการพนัน นักเลงสุราไม่สนใจเรื่องศาสนา

ไม่ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนา พ่อแม่เหล่านี้เป็นตัวอย่างไม่ดีแก่ลูก และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทำให้ขาดที่ยึดเหนี่ยว ก่อให้เกิดการห่างเหินศาสนาประพฤติตนไม่เหมาะสม มีสุขภาพจิตที่ไม่ดีบกพร่องในศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม นอกจากนี้ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคมทำให้บทบาทของวัดและพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมลดลง ในอดีตโรงเรียนกับวัดอยู่ในสถานที่เดียวกันพระสงฆ์มีส่วนช่วยอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นผู้ที่มีความประพฤติที่ดีงาม อยู่ในศีลธรรมควบคู่กับการศึกษาวิชาความรู้วิทยาการต่างๆ ทางโลกด้วย แต่ในปัจจุบันสถานศึกษาส่วนมากได้ออกจากวัด พระสงฆ์ไม่มีโอกาสได้สั่งสอนอบรมเด็กในวัยนี้เหมือนเช่นแต่ก่อน ทำให้ห่างเหินจากวัดและศาสนาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความประพฤติและจิตใจของเด็กและเยาวชน มีความประพฤติและสภาพจิตใจที่แย่ลง เพราะเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรทำการศึกษาในเรื่องนี้ เพราะสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทำให้ขาดที่ยึดเหนี่ยวก่อให้เกิดการห่างเหินศาสนาประพฤติตนไม่เหมาะสม ปัญหาการเสื่อมทรามในสังคม ตั้งแต่ปัญหาครอบครัวไปถึงปัญหาใหญ่ในระดับชาติ เกิดขึ้นจากการที่คนในสังคมไทยขาดศีลธรรมและจริยธรรม จึงต้องการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับวัดและชุมชนอื่นในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาการวิจัยแบบประสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถามการวิจัย (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร (population) ได้แก่ เด็กและเยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง/ประชากร ทั้งสิ้น 2 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 6,155 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากเด็กและเยาวชนโดยใช้สูตรการวิเคราะห์ของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 ชุด ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ พระสงฆ์และผู้บริหารจำนวน 12 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่า T-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมาจัดกลุ่มข้อมูล ตามสาระสำคัญที่ได้กำหนดไว้ในคำถามปลายเปิด แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}$ = 4.05), 2) ด้านความกตัญญูทวดเทที่ ($\bar{X}$ = 3.89), 3) ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{X}$ = 3.82), 4) ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X}$ = 3.75), 5) ด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 3.73) และ 6) ด้านพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยการจัดอบรม ($\bar{X}$ = 3.55).

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ด้านความมีระเบียบวินัย ควรที่จะเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงแก่นแท้ของระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เด็กและเยาวชนให้ความสนใจกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อย จึงทำให้เด็กและเยาวชนขาดความซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้มีพระคุณและเพื่อนๆ ควรที่บิดามารดาครูและพระสงฆ์ต้องร่วมมือกันอบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเกี่ยวกับ การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1) **ด้านระเบียบวินัย** พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า การตรงต่อเวลาและให้ความสำคัญกับการแต่งกาย ถือเป็นวินัยอย่างหนึ่ง เพราะการแต่งกายที่ถูกกาลเทศะเป็นการบ่งบอกให้ผู้อื่นรู้ว่า ผู้แต่งกายเป็นคนเช่นไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์ศรีณีย์ ญาณวชิโร ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแต่ละด้าน โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่ไม่แตกต่างกัน

2. **ด้านความซื่อสัตย์สุจริต** พบว่า การส่งเสริมเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า พระสงฆ์และทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรักเคารพต่อพ่อแม่และครูอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพิช จันทรเชียว ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. **ด้านความกตัญญูกตเวทิต** พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เด็กและเยาวชนมีความความกตัญญูกตเวทิตที่บิดามารดา ครู อาจารย์ โดยการเคารพ เชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางพวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความกตัญญู ด้านการมีวินัย

4. **ด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม** พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เด็กและเยาวชนรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและอาสาทำงานให้ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประทีปธรรมนาถ (ชุตินธโร) ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนโดยส่วนใหญ่

มีระดับความคิดเห็นการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้นเป็นกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด

5. ด้านพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยการจัดอบรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยการจัดอบรมมีการส่งเสริมน้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไพฑูริย์ วิบุโล (บุญล้ำเลิศ) ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสั่งสอนอบรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า พระสงฆ์และทางโรงเรียนได้ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการจัดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางแก้วกมล ฤทธิ์เต็ม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) **ด้านคน** องค์กรคณะสงฆ์ควรมีนโยบายในการจัดอบรมและส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง 2) **ด้านการเงิน** ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้โรงเรียนหรือวัดได้นำไปจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดอบรม 3) **ด้านวัสดุอุปกรณ์** พระสงฆ์โรงเรียนและครูอาจารย์ ควรทดลองสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนว่าชอบพอใจในการเรียนรู้เรื่องใด และควรหาสื่อประกอบการเรียนการสอนและวิธีการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนสนใจการอบรมมากขึ้น 4) **ด้านการบริหารจัดการ** องค์กรสงฆ์และโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมธรรมะกับเด็กและเยาวชนทุกระดับให้ได้เข้ารับการอบรม เพื่อขัดเกลานิสัยและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ผู้จัดอบรมหรือผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยทำการประเมินผลพฤติกรรมในด้านต่างๆ แล้วฝึกฝนอบรมให้คำแนะนำในทุกด้านของคุณธรรมจริยธรรม 2) พระสงฆ์และโรงเรียนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในสถานศึกษาและภายใน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น กลุ่มการเรียนรู้ เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน และเด็กถูกทอดทิ้ง เป็นต้น เพื่อ

ศึกษาว่ามีผลต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่ 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพ เพื่อจะได้รับทราบประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน อันจะเป็นผลสะท้อนให้เห็นว่าวิธีการที่พระสงฆ์หรือโรงเรียนดำเนินการอยู่นั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง (References)

- บุญเย็น วอทอง. (2540). **พุทธศาสนากับปุถุชน**. ธรรมศิริ ออฟเซ็ท: อุบลราชธานี.
- สด แดงเอียด. (2550). **“คู่มือการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม”**. สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศราวุธ สิงหาราโท. และวีระศักดิ์ สายสุวรรณ. (2560). **“คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง”**. โรงเรียนสตรีชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30: ไทยเสรีการพิมพ์ชัยภูมิ.
- พระครูสมุทรศรีธัญญ์ ปณฺทวารชีโร. (2556). **“การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร”**. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูประทีปธรรมนาถ. (2555). **“การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”**. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาไพฑูริย์ (บุญล้ำเลิศ). (2555). **“บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”**. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาและปรัชญา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละ 1 ท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

- 2.1 **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา
- 2.2 **ผู้นิพนธ์ (Author)** ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2.3 **บทคัดย่อ (Abstract)** ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2.4 **คำสำคัญ (Keywords)** ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล
- 2.5 **บทนำ (Introduction)** เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา
- 2.6 **เนื้อหา (Content)** เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา
- 2.7 **บทสรุป (Conclusion)** การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่น่าเสนอ
- 2.8 **เอกสารอ้างอิง (References)** เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/assr/index>

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. **การเตรียมต้นฉบับบทความ** มีรายละเอียดดังนี้
  - 1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว
  - 1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป
  - 1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข* เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และ อีเมลของ ผู้นิพนธ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข* กำกับไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้นิพนธ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้นิพนธ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์นั้น ผู้นิพนธ์ต้องระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้นทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ โดยระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author./Year of Publication : page) เช่น Anuwat (2018: 18) หรือ (Brown, 1997: 18-22) เป็นต้น

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา

รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ 16 ชิดซ้าย ตัวธรรมดา
(พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น
ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association
citation style)

โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ
ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า

---

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

- อนวัต กระสังข์. (2560). **พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์**. พระนครศรีอยุธยา:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york: John wiley & sons.

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อหนังสือ//ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี)//เมืองที่พิมพ์://
สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication)//Title of Book//Edition of Book//Place of
Publication://Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.
New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อเรื่อง//เมืองที่พิมพ์://หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author.//(Year of Publication)//Title.//Edition of Book//Place of
Publication://Publisher Name.

ตัวอย่าง

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
Improvement Chiang Mai Thailand**. Chiang Mai: Chiang Mai
University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อวิทยานิพนธ์//วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)//ชื่อสถานศึกษา.

Author.//(Year of Publication)//Title of Thesis//Degree of Thesis//
Publisher Name.

ตัวอย่าง

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions**. Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ในชื่อรายงานการประชุม.//
วันเดือนปีที่จัด.//เลขหน้า.//สถานที่:/สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//In Title.//

Date of Publication.//page.//Place of Publication:/Publisher Name.

ตัวอย่าง

Sinlarat, P. (1995). "Success and Failure of Faculty Development in Thai University." In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อวารสาร.//ปีที่พิมพ์
(ฉบับที่พิมพ์)/:/เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//**Name of Journal.**//Year
(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

อรรคเดช สนลอย. (2020). "ปัญหาของชาวม้งลาวในเขตพื้นที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ."วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(1): 47-59.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อหนังสือพิมพ์.//
เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//**Name of Newspaper.**//
page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). "เกียรติอันภาคภูมิใจ." กรุงเทพฯธุรกิจ.
หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). "Silent Aircraft' Spreads its Wings."

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่.//(ปี).//"**ชื่อบทความ**."//[ประเภทสื่อที่เข้าถึง].//แหล่งที่มา/:/
แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author.//(Year of Publication).//"**Title of Article**."//[Online].//Available/:/
Name of website.//Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). "**พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์**." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>. [3 กรกฎาคม
2548]

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.//(ปี,/เดือน/วันที่).//ตำแหน่ง(ถ้ามี).//สัมภาษณ์.

Name of Interview.//(Date of Publication).//position.//Interview.

ตัวอย่าง

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

